



Federale Overheidsdienst

Sociale Zekerheid

DG Beleidsondersteuning en -coördinatie
Expertise Zelfstandigen

Verzender

Administratief Centrum Kruidtuin - Finance Tower
Kruidtuinlaan 50 bus 120, 1000 Brussel

**Directie-generaal DG Beleidsondersteuning
en -coördinatie**
ExpertTIZ

Nota voor het kabinet Ducarme

Ons kenmerk :
Datum :
Bijlage(n) :

Betreft : Analyse sekswerkers - tijdelijke crisismaatregel overbruggingsrecht

Introduction

La Belgique compte officiellement entre 25.000 et 30.000 (26.000 selon UTSOPI) travailleurs ou travailleuses du sexe, dont 85% viennent de l'étranger.

Selon une enquête commanditée par la BNB et réalisée par la KUL (la BNB doit inclure la prostitution dans sa nomenclature des comptes nationaux), le chiffres d'affaires s'élève à plus de 1 milliard d'euros par an.

1. Sociaal statuut

Sekswerkers genieten geen specifiek statuut in het kader van de sociale zekerheid.

Ze genieten sociale bescherming op basis van het sociaal statuut dat ze hebben. Om niet van sociale bescherming verstoken te blijven, worden sekswerkers momenteel onderworpen als zelfstandigen of als werknemers overeenkomstig de algemene principes van de sociale zekerheid¹.

Onder "zelfstandige" verstaan we elke natuurlijke persoon die in België een beroepsactiviteit uitoefent zonder hiervoor verbonden te zijn door een arbeidsovereenkomst of een statuut. Al sedert het begin van het sociaal statuut der zelfstandigen kunnen sekswerkers dus aangesloten worden als zelfstandige wanneer hun activiteiten een zekere continuïteit vertonen en wanneer er een winstoogmerk aanwezig is en voor zover zij een zekere autonomie hebben in de organisatie van het werk en de werktijd en niet onder gezag werken. De activiteiten zullen evenwel niet worden aangegeven als "sekswerk" maar als schoonheidsspecialiste, masseuse, dienstster in een bar, hostess, enzovoort.²

L'INASTI n'a par ailleurs pas de code concernant les travailleurs du sexe dans sa nomenclature des professions. Ces personnes seraient principalement incluses dans la catégorie « divers ». Celle-ci comprend toutes les professions inconnues ou ne figurant pas sous un autre code. L'INASTI n'est pas en mesure de dissocier les travailleurs du sexe des autres professions diverses.

¹ Voir *loi-programme (I) du 27 décembre 2006, en ce qui concerne la nature des relations de travail*.

² *Antwoord op de parlementaire vraag nr. 715, gesteld op 3 april 2017 door mevrouw Daphné DUMERY aan de Minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's, Landbouw en Maatschappelijke Integratie.*

L'INASTI a néanmoins essayé de trouver les professions qui peuvent être associées avec ces activités au sens large (voir le tableau ci-dessous au point 3).

2. Steunmaatregelen

Sekswerkers die onderworpen zijn aan het sociaal statuut der zelfstandigen kunnen, op dezelfde basis als alle andere zelfstandigen, genieten van de tijdelijke crisismaatregelen genomen in het kader van de COVID-19-crisis (bijvoorbeeld de tijdelijke crisismaatregel overbruggingsrecht). De federale steunmaatregelen, waaronder ook de tijdelijke crisismaatregel overbruggingsrecht, maken immers geen onderscheid naargelang de aard van de zelfstandige activiteit, het is op basis van het sociaal statuut van betrokkene dat deze maatregelen worden toegekend. Weliswaar dienen alle wettelijke voorwaarden daartoe te zijn vervuld, zo moet het gaan om zelfstandigen die onderworpen zijn aan het Belgische sociaal statuut der zelfstandigen.

3. Tijdelijke crisismaatregel overbruggingsrecht

In de volgende situaties komt een zelfstandige in aanmerking komen voor de tijdelijke crisismaatregel overbruggingsrecht voor de maanden maart, april, mei en juni 2020:

- Betrokkene valt onder de verplichte sluitingsmaatregelen van de overheid (genomen in het ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende wijziging van het ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID - 19 te beperken). Er is dus geen minimumduur van onderbreking vereist. Dit is de zogenaamde 'verplichte' onderbreking.
- Betrokkene valt niet onder de verplichte sluitingsmaatregelen van de overheid, maar ziet zich genoodzaakt om als gevolg van de COVID-19-crisis zijn zelfstandige activiteit alsnog volledig te onderbreken gedurende een periode van ten minste 7 opeenvolgende kalenderdagen. Dit is de zogenaamde 'vrijwillige' onderbreking.

Het klopt dat de sekswerkers nooit expliciet werden vernoemd of opgenomen, noch in het Ministerieel besluit van 23 maart 2020, noch in de volgende ministeriële besluiten. Maar daar mag geenszins uit afgeleid worden dat de sekswerkers uit de boot zouden vallen. Zij komen wel degelijk in aanmerking voor de tijdelijke crisismaatregel overbruggingsrecht.

Ons inziens behoren de sekswerkers tot de categorie zelfstandigen die verplicht werden om hun activiteiten volledig te onderbreken ingevolge de maatregelen genomen door de overheid, en dit zowel voor de maanden maart, april, mei als juni 2020³. Zij kunnen immers onmogelijk de richtlijnen inzake *social distancing* naleven, ook niet na de heropstart in mei 2020. We maken daarbij de analogie met de massagesalons en de sauna's (die eveneens nog steeds verplicht gesloten dienen te blijven overeenkomstig de laatste wijziging van het Ministerieel besluit van 23 maart 2020 op 25 mei 2020). Dit impliceert dat zij de tijdelijke crisismaatregel kunnen genieten ongeacht de duur van de onderbreking van hun zelfstandige activiteit. Een omvorming van hun zelfstandige activiteit (naar bijvoorbeeld online-diensten) is toegelaten.

Er schuilt echter een probleem in het feit dat veel sekswerkers, zoals in punt 1 reeds aangegeven, in werkelijkheid als schoonheidsspecialiste, of zelfstandige in de horeca, ... staan ingeschreven. Vaak zal het niet detecteerbaar zijn of het nu om sekswerkers gaat of niet, bij gebrek aan een officieel statuut "sekswerker". Dit heeft tot gevolg dat zij onder de regel van toepassing op hun officiële sector zullen vallen. Zo kunnen schoonheidsspecialistes bijvoorbeeld sinds 18 mei 2020 opnieuw aan de slag. Dit impliceert dat zij in maart, april en mei 2020 onder de 'verplichte' onderbreking vielen. Maar in de maand juni 2020 moeten zij echter gedurende minstens 7 opeenvolgende kalenderdagen volledig onderbrekingen indien zij de tijdelijke crisismaatregel overbruggingsrecht wensen te genieten (en dat moet om een volledige onderbreking gaan, een omvorming van de zelfstandige activiteit is niet toegelaten tijdens die 7 dagen). Het spreekt voor zich dat schoonheidsspecialistes die in feite full-time sekswerkers zijn hun activiteit uiteraard niet kunnen uitoefenen, en bijgevolg 'gemakkelijk' zullen voldoen aan de minimumduur inzake 7 opeenvolgende kalenderdagen onderbreking (evenwel met die verstande dat zij hun diensten dan niet online mogen aanbieden). Dus ook deze categorie van 'verborgen' sekswerkers zal in aanmerking komen voor de tijdelijke crisismaatregel overbruggingsrecht in juni 2020⁴.

³ Wij maken hier abstractie van de mogelijke verlenging van de maatregel voor de toekomst.

⁴ Wat een mogelijke verlenging voor de maanden juli en augustus 2020 betreft, zal dit afhangen van de modaliteiten van de verlenging.

Vous trouverez, ci-dessous, un tableau avec le nombre d'indépendants actifs (situation au 1er mai 2020) et le nombre de paiements de la mesure temporaire de crise droit passerelle (situation au 27 mai 2020) pour ces professions.

Profession	Indépendants actifs	Paiements DP de crise
Hôtelier	902	471
Danseur au poteau	14	1
Danseur	269	61
Exploitant d'un établissement de sport et loisirs	1.605	637
Exploitant de centre fitness et/ou wellness, solarium	2.305	953
Professions divers	12.829	2.474
Total	17.924	5.597

Le source de ces données est le Répertoire Générale des Travailleurs Indépendants. Les chiffres sont provisoires car des demandes peuvent toujours être introduites. En outre, certains paiements donnent lieu à des récupérations.

Les indépendants actifs comprennent tous les indépendants en activité principale, activité complémentaire et actif après l'âge de pension.

Concluderend kunnen wij dan ook stellen dat sekswerkers wel degelijk in aanmerking komen voor de tijdelijke crisismaatregel, uiteraard op voorwaarde dat zij daartoe de wettelijke voorwaarden (inzake hoedanigheid als zelfstandige) voldoen.

En d'autres termes, on ne peut pas conclure à partir de ces chiffres à une exclusion des travailleurs du sexe de la mesure de crise de droit passerelle droit passerelle (pour autant que les conditions d'affiliation soient respectées).